

Utrikesdepartementet

**Bidrag till Göteborgs universitet för kostnader i samband med pilotfas
gällande effektivare demokratimätning 2010-2011**

2 bilagor

Ärendet

En av regeringens tre tematiska prioriteringar inom internationellt utvecklingssamarbete är demokrati och mänskliga rättigheter (prop. 2007/08:1). Vikten av att påvisa resultat inom utvecklingssamarbetet betonas.

Göteborgs och Lunds universitet avser att, i nära samarbete med andra universitet i framförallt USA och Europa, ta fram en transparent metod för att mäta demokrati i alla suveräna stater över en längre tidsperiod.

Göteborgs universitet ansöker i en skrivelse den 8 september 2010 om 1 505 489 kronor i stöd till den initiala fasen 2010-2011 för att kunna genomföra en pilotundersökning i tolv länder inklusive en lanseringskonferens i Stockholm under 2011.

Kontering enligt följande: finansieringskod 7130500, verksamhetskod 1253602, motpart 1064.

Regeringskansliets beslut

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) beslutar att lämna ett bidrag om högst 1 500 000 kronor till Göteborgs universitet för kostnader i samband med genomförande av en pilotundersökning 2010-2011 gällande effektivare demokratimätning samt genomförande av en lanseringskonferens under 2011.

För medlens användning gäller de allmänna villkor som bifogas (bil. 1). Bidraget avser verksamhet längst till den 31 december 2011. Medlen ska ha rekvirerats senast den 30 november 2010.

Beloppet ska belasta utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, anslagsposten 29.1 Organisations- och temastöd, budgetåret 2010.

Redovisning i enlighet med de allmänna villkoren och med användande av blanketten Verksamhetsrapportering och ekonomisk redovisning (bilaga 2) ska lämnas till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) senast den 30 juni 2012 och eventuellt outnyttjade medel ska återbetalas vid samma tidpunkt för att återföras till anslagsposten.

Beslutet har fattats av biträdande chefen för enheten för utvecklingspolitik, departementsrådet Björn Andersson.

Utdrag till

UD EKO

UD USTYR

UD FMR

UD MU

UD AME

UD IH

UD AF

UD ASO

UD EC

UD MENA

UD UP

UD registrator

Fi/BA

Sida

Nordiska Afrikainstitutet

International IDEA

2010-09-28

Enheten för utvecklingspolitik (UP)
Kansliråd
Tomas Brundin
Telefon +4684054039
E-post: tomas.brundin@foreign.ministry.se

Delges:

Bidrag till Göteborgs universitet för kostnader i samband med pilotfas gällande effektivare demokratimätning 2010-2011

Bakgrund

Bland forskare, inom statsförvaltningen samt hos den bredare allmänheten har intresset för demokratimätningar ökat lavinartat under senare år. Att kunna beskriva och följa ett lands demokratiska utveckling med hjälp av precisa indikatorer, ofta summerade till övergripande indextal, har kommit att få en allt större betydelse inom allt fler samhällssektorer. Existerande demokratimått - där de som utvecklats av Freedom House (FH) respektive Polity intar en särställning - används idag ofta även som beslutsunderlag exempelvis inom utvecklingssamarbetet. Utöver detta har International IDEA har tagit fram en metod för självbedömning, som blir alltmer känt och använt.

Dessa demokratimått svarar inte riktigt mot det ökade behov som nu växer fram. Det behövs mer finmejslade verktyg än de kompositmått (aggregerade indexmått) på demokrati som finns till hands för att mäta demokrati. Dessutom bör de vara desamma över tid samt på ett transparent sätt ange vilket underlag som ligger till grund för mätresultaten. Det går inte heller att begränsa sig till den elektorala demokratin, vilket - med vissa inslag av civila rättigheter i FH:s mått - är fallet idag. Detta innebär sammantaget att det är svårt att med existerande mått på ett nyanserat sätt följa ett lands demokratiska utveckling.

Ärendet

Göteborgs och Lunds universitet avser, i nära samarbete med en mängd andra utländska universitet (bland annat University of Notre Dame, Boston, Florida, men även i samarbete med universitet i bland annat Rwanda, m.fl.) att utveckla en metod som tar fram ett *disaggregerat* mått på demokrati som inkluderar tretton *olika dimensioner* samt som är *transparent* och som kommer att göras tillgängligt på Internet. De

2010-09-28

tretton indikatorerna är suveränitet, formell och social representativitet, val, exekutivmakten, lagstiftningsmakten, den dömande makten, politiska partier och partisystem, media, det civila samhället, direktdemokrati, lokal demokrati, medborgerliga fri- och rättigheter samt socio-ekonomisk jämlikhet.

Verktyget kommer att tas fram i nära samarbete med OECD/DAC. University of Notre Dame finansierar en annan del av pilotundersökningen med en summa om 69,000 USD. Dessa medel går huvudsakligen till kostnader i USA för att de ska kunna ta fram en större ansökan som ska presenteras för NSF i USA och andra ansökningar till olika givare på sikt med en prognostiserad budget om cirka 7-8 miljoner kronor. Tidsperioden som ska täckas är minst en 30-årsperiod, maximalt ca 100 år och ska, beroende på materialtillgång, omfatta alla suveräna stater i världssamfundet.

Göteborgs universitet ansöker i en skrivelse den 8 september om 1 505 489 kronor i stöd till den initiala fasen 2010-2011 för att kunna genomföra en pilotundersökning för att finslipa och omsätta demokrati-mätningssmetoden i ett urval av 12 länder: 2 vardera från den industrialiserade västvärlden, de post-kommunistiska regimerna, Latinamerika, Asien, Mellanöstern/Nordafrika samt Afrika söder om Sahara.

Avsikten är sedan att presentera resultaten från pilotundersökningen vid en svenskled konferens i Stockholm under 2011 för forskare, beslutsfattare och myndighetsrepresentanter i Sverige och utomlands. Tänkt deltagare är bl.a. DAC/OECD, USAID, Världsbanken, Danida, Norad, GTZ, DFID, UNDP, regionala utvecklingsbanker, m.fl.

Bedömning

En av regeringens tre tematiska prioriteringar inom internationellt utvecklingssamarbete är demokrati och mänskliga rättigheter (PROP. 2007/08:1). Vikten av att påvisa resultat inom utvecklingssamarbetet betonas. För att kunna påvisa resultat på demokratiområdet måste också demokrati kunna mätas.

Det finns ett behov att återvända till klassiska frågor om hur och varför demokrati uppstår, baserat på mer nyanserade och fingraderade mätinstrument. Vad som förklarar uppkomsten av demokrati inom ett område behöver inte vara detsamma som förklarar demokratisering

2010-09-28

inom ett annat. Alla demokratins dimensioner behöver inte leda till samma typer av utfall. Svårigheterna att belägga entydigt positiva konsekvenser på exempelvis ekonomisk utveckling kan bero på att olika demokratidimensioner har olika och delvis motverkande effekter. Detta har ingen, på grund av de trubbiga existerande mätinstrumenten, hittills kunnat undersöka.

Det finns också ett behov att mer precist utvärdera effekten av demokratibiståndet. Med mer disaggregerade indikatorer bör det kunna vara möjligt att med avsevärt större exakthet kunna peka ut inom vilka sektorer ett visst lands demokratiska utveckling lider av problem, liksom framgångsrikt och mindre lyckat utvecklingssamarbete. Ett mer finmejslat verktyg skulle också kunna påvisa motstridiga effekter, där positiva reformer inom ett område negativt inverkar på ett annat. Den kritiska betydelse av i vilken ordning, eller sekvens, en reformprocess utvecklas eller genomförs torde dessutom att kunna belysas tydligare. Universiteten uppmanas överväga hur jämställdhetskomponenten lämpligast stärks i det diversifierade mätinstrumentet. Även möjligheterna till samarbete med universitet i samarbetsländer bör undersökas.

Lanseringskonferensen i Sverige är välkommen. Genom medverkan av världssamfundets största aktörer på biståndsområdet skulle ett särskilt tema på denna konferens också naturligen vara en diskussion om på vilket sätt vårt mätinstrument kan komma att användas för att utvärdera demokratibiståndets effekter. I detta sammanhang kan då Sverige genom UD visa på det initiativ och den ledning man erbjudit. Vid denna konferens skulle även tentativa resultat kunna diskuteras från den då pågående SADEV-utvärderingen av svenskt demokratibistånd.

Budget

Finansieringen gäller lönekostnader motsvarande en halv månadslön för projektets två svenska huvudforskare, Jan Teorell (Lunds universitet) och Staffan I. Lindberg (Göteborgs universitet), anställning av en projektassistent för att koordinera den svenska delen av datainsamlingen planera och organisera konferensen 2011, konsultuppdrag till länderexperter (datainsamling), resor samt anordnande av en lanseringskonferens i Sverige.

Arbetstiden som huvudforskarna avser ta betalt för beräknas understiga den faktiska tid de sannolikt kommer att avsätta för pilotfasens

2010-09-28

genomförande. Over-headkostnaderna är höga, 37 procent (16 % till universitetsgemensamma kostnader, 7 % fakultetsgemensamma samt 14% institutionsgemensamma kostnader). Detta är dock i enlighet med de over-headkostnader som gäller för samarbete med universitet, enligt principen att varje verksamhet måste bära sina egna kostnader.

Förslag

Föreslås att Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) beslutar att lämna ett bidrag om högst 1 500 000 kronor till Göteborgs universitet för kostnader i samband med genomförande av en pilotundersökning 2010-2011 för utvecklingen av en metod för effektivare demokratimätning samt genomförande av en lanseringskonferens under 2011.